

at, som det ærede Udvalg vil, Godtgjørelsen altid skal, naar den fastsættes ved Kændelse, ansættes til Penge; thi det forekommer mig dog, at, naar begge Parter ønske den ansat paa en anden Maade, da er der virkelig Intet, der kan være til Hinder derfor. Det har været omhandlet, om den ene Part skal kunne forlange den ansat i Korn, og det blev navnlig fremhævet, at dette havde stor Interesse for den Høveriberettigede, for den, der var berettiget til Høveri, fordi han derved sikrede sig et mere stadigt Vederlag for Præstationerne. Nu er Duffet om at faae den ansat til Korn fremkommet fra en anden Side, idet det i Forslaget under Nr. 27 er gjort afhængigt af den Høveripligtiges Bestemmelse, om han vil præstere Halvdelen af den aarlige Godtgjørelse i Korn. I og for sig finder jeg, at dette var en Lømpelse, som man gjerne kunde gaae ind paa i de Egne, hvor Penge ere vanskelige at overkomme, og hvor man har en Forkjærlighed for Kornpræstationer, men jeg troer dog, at det ligelige Forhold mellem begge Parter vilde bedst opnaaes, naar hverken den ene eller den anden Part faaer en særlig Ret til at faae Godtgjørelsen ansat i Korn, men naar det bliver ved Lovforslagets Bestemmelser i saa Henseende. Ændringsforslaget under Nr. 26 kan jeg ikke andet end fraraade. Udcastet gik oprindeligt ud paa en Tidsfrist af 3 Aar, som kunde indrømmes under særlige Omstændigheder, og der var navnlig derved taget Hensyn til de enkelte Bønder, som det kunde ramme meget haardt, naar de bleve tvungne til at gaae ind paa Høveriasløsningen, hvilket, som der er blevet fremhævet af en æret Rigsdagsmand her i Thinget, i enkelte Tilfælde vil kunne ramme Enkelte føleligt, og det er derfor temmelig nødvendigt, at der er en nogenlunde lang Arrække fastsat i disses Interesse, medens jeg forøvrigt heller ikke vil nægte, at en saa stor Forandring i Overgangsperioden, som fra 2 Aar til 1 Aar, ogsaa kan være temmelig betænkelig med Hensyn til den Høveriberettigede. Jeg troer, at det er rettest at blive ved de i Lovforslaget nu fastsatte 2 Aar.

J. Knudsen: Jeg skal tillade mig med et Par Ord at anbefale det Ændringsforslag, som jeg har stillet. Jeg har tilladt mig at

stille det Forslag, at saafremt Høveribønderne ønske det, skulde de have Ret til at forlange at levere den halve Deel af den aarlige Høveriasgift i Korn in natura, og betale den anden halve Deel i Penge. Jeg har stillet dette Ændringsforslag i den Tro, at det vilde være i Høveribøndernes Interesse, at man lod dem have dette Valg; naturligtvis ikke aarvis, men een Gang for Alle, saaledes at hvad de bestemte dem for ved Kommissionensmødet, bliver staaende fast for bestandig. At Valget alene er overladt til Høveribønderne og ikke til Godseierne, troer jeg ikke, deri ligger noget for nærgaaende eller for eensidigt imod Godseierne, thi naar Høveriasgiften een Gang for Alle bliver bestemt, og Godseieren saaledes veed, hvad han aarlig har at rette sig efter, forekommer det mig, at det kan være ham omtrentlig det samme, hvad enten endeel af Afgiften bliver erlagt i Korn eller i Penge; hvortil kommer, at Godseierne i Almindelighed ville have lettere ved, og til høiere Priser kunne affatte et samlet og større Parti Korn, end som Høveribønderne ville kunne affatte det til i mindre Partier; men hvorfor jeg især har stillet mit Forslag, og som for mig stiller sig som en væsentlig Betragtning, er dette, at jeg troer, og er fuldkommen overbevist om, at Bønderne i Almindelighed i mange Egne ville have lettere ved at præstere deres Høveriasgift, naar de kunne yde endeel af den med Korn in natura fremfor naar de skulle præstere den hele Høveriasgift i Penge. Korn er dog altid det, der staaer i det meest passende Forhold til Landmandens Indtægter, og jeg kan ikke skjønne andet, end at det vilde være det meest hensigtsmæssige, at Halvdelen af den aarlige Afgift blev erlagt i Korn og den anden Halvdeel i Penge; paa denne Maade blev der altid et vist heldigt Forhold imellem Høveriasgiften og de stedfindende Conjuncturer, thi var Prisen paa Korn i et Aar meget lav, saa vilde jo Fæstebønden i et saadant Aar have en tilsvarende Lettelse i sin Høveriasgift, og var Kornet derimod i en høj Pris, saa vilde han rigtignok for dette Aar komme til at betale en noget høiere Afgift; men han vilde ogsaa i et saadant Aar have større Indtægter af sin Eiendom og Kornproduction i det Hele, og saaledes